

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:

[ΠΑΠΑΔΟΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:
26/03/2025

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων

Δημιουργοί / Συντελεστές

Το διδακτικό σενάριο εκποννήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης του Ι.Ε.Π. «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Προγράμματα Σπουδών και το εκπαιδευτικό υλικό Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» για την Ιστορία με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5035543. Ο εκπαιδευτικός Παπαδόνας Γεώργιος εμπνεύστηκε, συνέλαβε την κεντρική ιδέα και έγραψε το διδακτικό σενάριο, θέτοντας τις παιδαγωγικές και διδακτικές του βάσεις σύμφωνα με τα νέα προγράμματα σπουδών, βασιζόμενος στο ομότιτλο μάθημα της ιστορίας της Γ' τάξης του δημοτικού. Συμμετείχε ενεργά στην αναζήτηση και επιλογή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και βιβλιογραφίας, με στόχο την επιστημονική εγκυρότητα και την παιδαγωγική καταλληλότητα του σεναρίου. Επιπλέον, ανέλαβε την υλοποίηση και εφαρμογή του σε πραγματικές συνθήκες τάξης, αξιολογώντας την αποτελεσματικότητά του και προτείνοντας βελτιώσεις όπου κρίθηκε απαραίτητο. Η εκπαιδευτικός Γριζανίτη Σμαραγδή συμμετείχε στη διαδικασία αναζήτησης και επιλογής εκπαιδευτικού υλικού, εμπλουτίζοντας το σενάριο με πρόσθετες πηγές και διδακτικά μέσα. Επιπλέον, συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση των φύλλων εργασίας, διασφαλίζοντας την παιδαγωγική τους συνοχή και την προσαρμογή τους στις ανάγκες των μαθητών.

Γεώργιος Παπαδόνας - δημιουργία πρωτότυπου σεναρίου @10/04/2023

Σμαραγδή Γριζανίτη - δημιουργία πρωτότυπου σεναρίου @10/04/2023

Συνοπτική περιγραφή

Το διδακτικό σενάριο «**Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων**» σχεδιάστηκε για τη διδασκαλία της Ιστορίας στη Γ' Δημοτικού, εντάσσεται στη θεματική ενότητα «Η Εποχή του Χαλκού» και εστιάζει στις κοινωνικές,

οικονομικές και πολιτισμικές πτυχές του Μυκηναϊκού πολιτισμού. Το κοινό-στόχος είναι μαθητές της Γ' Δημοτικού, οι οποίοι καλούνται, μέσα από διερευνητικές, συνεργατικές και βιωματικές δραστηριότητες, να ανακαλύψουν πτυχές της καθημερινότητας των Μυκηναίων, όπως η ενδυμασία, η διασκέδαση, οι εμπορικές συναλλαγές και η πολεμική τους ετοιμότητα. Η υλοποίηση του σεναρίου βασίζεται στη χρήση πολυμεσικού υλικού, ιστορικών πηγών και διαδραστικών δραστηριοτήτων. Οι μαθητές, οργανωμένοι σε ομάδες, επεξεργάζονται επιλεγμένες πηγές, συμπληρώνουν φύλλα εργασίας, δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες και εμπλέκονται σε δραματοποίηση καθημερινών σκηνών από τη ζωή των Μυκηναίων. Η εφαρμογή του σεναρίου ολοκληρώνεται με αξιολόγηση και μεταγνωστικές δραστηριότητες, ώστε να διασφαλιστεί η ουσιαστική εμπέδωση των γνώσεων. Η διάρκεια του σεναρίου είναι δύο διδακτικές ώρες και μπορεί να επεκταθεί με την ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων και επιπλέον δραστηριοτήτων στις τρεις διδακτικές ώρες.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Ιστορία > Προϊστορία > Κοινωνική οργάνωση και καθημερινή ζωή

Το διδακτικό σενάριο **«Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων»** εντάσσεται στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού και συγκεκριμένα στη θεματική ενότητα **«Η Εποχή του Χαλκού»**. Παρόλο που η κύρια εστίαση είναι η Ιστορία, το σενάριο έχει διαθεματικό χαρακτήρα, καθώς ενσωματώνει στοιχεία από διάφορες γνωστικές περιοχές. Οι μαθητές αναπτύσσουν γλωσσικές δεξιότητες μέσα από δραστηριότητες γραπτής και προφορικής έκφρασης, όπως η περιγραφή στιγμών της καθημερινής ζωής των Μυκηναίων και η διατύπωση συμπερασμάτων. Παράλληλα, αξιοποιούνται εργαλεία της πληροφορικής, όπως το Mindmaps για τη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών και το StoryJumper για την ανάπτυξη ψηφιακού βιβλίου, δίνοντας στους μαθητές την ευκαιρία να ενισχύσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες. Επιπλέον, το σενάριο συνδέεται με την εικαστική αγωγή, καθώς οι μαθητές δημιουργούν ζωγραφικές αναπαραστάσεις της μυκηναϊκής ζωής και σχεδιάζουν ιστορικά αντικείμενα. Τέλος, αγγίζει πτυχές των κοινωνικών επιστημών, καθώς εξετάζει τη δομή της κοινωνίας, το εμπόριο, τις πολιτιστικές συνήθειες και τις καθημερινές δραστηριότητες των Μυκηναίων. Μέσα από αυτή τη διεπιστημονική προσέγγιση, οι μαθητές κατανοούν τη μυκηναϊκή κοινωνία σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, συνδέοντας την ιστορική γνώση με άλλες επιστημονικές περιοχές και αναπτύσσοντας μια ολιστική αντίληψη για την εποχή που μελετούν.

Θέμα (τα)

Ιδιαίτερη περιοχή Γνωστικού αντικείμενου: Προϊστορία- Ο Μυκηναϊκός πολιτισμός

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Το διδακτικό σενάριο **«Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων»** συνδέεται άμεσα με το Πρόγραμμα Σπουδών της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού, καθώς εντάσσεται στη θεματική ενότητα **«Η Εποχή του Χαλκού»** και

συγκεκριμένα στο κεφάλαιο «**Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων**». Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών, το σενάριο συμβάλλει στην κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών του μυκηναϊκού πολιτισμού, βοηθώντας τους μαθητές να διακρίνουν τον χαρακτήρα του μέσα από τη μυκηναϊκή τέχνη και να κατανοήσουν έννοιες όπως «πολύχρυσες» και «αιιόδοξ». Οι διδακτικοί στόχοι του σεναρίου είναι πλήρως εναρμονισμένοι με τις προσδοκίες του Προγράμματος Σπουδών, καθώς επιδιώκουν να εξοικειώσουν τους μαθητές με τις κύριες πτυχές της μυκηναϊκής ζωής, όπως το εμπόριο, η πολεμική ετοιμότητα, η διασκέδαση και η προσωπική φροντίδα. Οι μαθητές καλούνται να ανακαλύψουν την πηγή του πλούτου των Μυκηναίων, να προσδιορίσουν τα προϊόντα που εισήγαγαν και εξήγαγαν, να εξετάσουν τον οπλισμό των στρατιωτών, να αναγνωρίσουν τις κοινωνικές συνήθειες και να συγκρίνουν την ενδυμασία των Μυκηναίων με αυτήν των Μινωιτών. Παράλληλα, το σενάριο ακολουθεί τη διαθεματική προσέγγιση που προτείνει το Πρόγραμμα Σπουδών, ενσωματώνοντας στοιχεία από τη Γλώσσα, την Πληροφορική, τα Εικαστικά και τις Κοινωνικές Επιστήμες. Μέσα από γραπτές και προφορικές δραστηριότητες, οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες παραγωγής λόγου, ενώ η χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως το **Mindmaps** και το **StoryJumper**, ευθυγραμμίζεται με τις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές που προάγουν την καλλιέργεια ψηφιακού γραμματισμού. Επιπλέον, οι δραστηριότητες εικαστικής έκφρασης, όπως η δημιουργία ζωγραφικών αναπαραστάσεων, ενισχύουν τη βιωματική μάθηση, ενώ οι συνεργατικές εργασίες καλλιεργούν κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες. Τέλος, η μεθοδολογία του σεναρίου βασίζεται στη διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση, στοιχείο που συνάδει με τις αρχές του Προγράμματος Σπουδών, το οποίο ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και την ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης. Μέσα από τη συλλογή και ανάλυση ιστορικών πηγών, τη χρήση ψηφιακών και φυσικών εργαλείων, καθώς και τη συνεργατική επίλυση προβλημάτων, το σενάριο προσφέρει μια ολιστική και πολυδιάστατη προσέγγιση στην κατανόηση του μυκηναϊκού πολιτισμού.

Γλώσσα (ες) σεναρίου

ελληνικά

Λέξεις-κλειδιά

[προϊστορία εποχή του χαλκού Μυκηναϊκός πολιτισμός](#)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το διδακτικό σενάριο «**Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων**» εντάσσεται στο πλαίσιο της διερευνητικής ιστορικής μάθησης και έχει σχεδιαστεί με σκοπό να ενεργοποιήσει τη συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία κατανόησης του μυκηναϊκού πολιτισμού μέσα από την ανάλυση και ερμηνεία ιστορικών πηγών. Η επιλογή του θέματος συνδέεται με τη σημασία της μελέτης της καθημερινής ζωής ως θεμελιώδους διάστασης της ιστορικής κατανόησης, η οποία βοηθά τους μαθητές να προσεγγίσουν το παρελθόν μέσα από βιωματικές και συγκριτικές προσεγγίσεις. Η προσέγγιση αυτή συνάδει με σύγχρονες

ερευνητικές προσεγγίσεις στη διδακτική της ιστορίας, οι οποίες δίνουν έμφαση στη διερεύνηση, την κριτική σκέψη και τη βιωματική μάθηση. Το σενάριο βασίζεται στις αρχές της κοινωνικοπολιτισμικής θεωρίας του Vygotsky, όπου η μάθηση οικοδομείται μέσω της αλληλεπίδρασης και της συνεργασίας, και στη διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση, η οποία επιτρέπει στους μαθητές να αποκτήσουν ιστορικές γνώσεις μέσα από τη μελέτη πηγών και την ανάπτυξη ερευνητικών ερωτημάτων. Επιπλέον, αξιοποιεί τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, προσαρμόζοντας τις δραστηριότητες στις ανάγκες των μαθητών μέσα από ποικίλες παιδαγωγικές τεχνικές, όπως η ανάλυση ιστορικών πηγών, η ομαδική εργασία, η χρήση ψηφιακών εργαλείων και η δραματοποίηση. Σε πρακτικό επίπεδο, η προετοιμασία του διδακτικού και μαθησιακού περιβάλλοντος περιλαμβάνει τη διαμόρφωση της τάξης σε ομάδες εργασίας, την παροχή κατάλληλου έντυπου και ψηφιακού υλικού και τη χρήση διαδραστικών μέσων, όπως ιστορικοί χάρτες, εκπαιδευτικές πλατφόρμες και λογισμικά εννοιολογικής χαρτογράφησης. Η διδασκαλία οργανώνεται με τρόπο που να επιτρέπει τη σταδιακή αποκάλυψη της ιστορικής γνώσης μέσα από διερευνητικές δραστηριότητες, ενώ ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργατική μάθηση.

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

Η επιλογή του θέματος «**Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων**» βασίζεται στη σημασία που έχει η μελέτη της καθημερινότητας στο πλαίσιο της ιστορικής μάθησης, καθώς επιτρέπει στους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές πτυχές ενός πολιτισμού. Η μυκηναϊκή εποχή είναι μια περίοδος καθοριστική για την ελληνική ιστορία, καθώς αποτελεί το πρώτο αναγνωρίσιμο στάδιο του ελληνικού πολιτισμού, με επιρροές που διατηρήθηκαν στους επόμενους αιώνες. Το σενάριο εστιάζει σε πτυχές της ζωής των Μυκηναίων, όπως το εμπόριο, η ενδυμασία, η διασκέδαση και η πολεμική ετοιμότητα, επιτρέποντας στους μαθητές να προσεγγίσουν την ιστορία μέσα από μια ανθρωποκεντρική οπτική, αντί να περιορίζονται μόνο σε χρονολογίες και μεγάλα ιστορικά γεγονότα.

Η σύνδεση του θέματος με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών είναι ουσιαστική, καθώς η καθημερινή ζωή αποτελεί μια έννοια οικεία σε αυτούς. Μέσα από συγκριτικές προσεγγίσεις, μπορούν να αναγνωρίσουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στον μυκηναϊκό κόσμο και τη σύγχρονη κοινωνία, γεγονός που ενισχύει το προσωπικό τους ενδιαφέρον και την κριτική τους σκέψη. Επιπλέον, η χρήση διαδραστικών εργαλείων, όπως ιστορικοί χάρτες, εκπαιδευτικά λογισμικά και δραματοποίηση, αξιοποιεί την τεχνολογία και ενισχύει τη βιωματική διάσταση της μάθησης, καθιστώντας την πιο ελκυστική.

Οι μαθητές αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες στην κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης και στη σύνδεση των γεγονότων με το κοινωνικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο. Συχνές παρανοήσεις περιλαμβάνουν την αντίληψη ότι οι αρχαίοι πολιτισμοί ήταν αποκομμένοι από το εμπόριο και τις πολιτισμικές ανταλλαγές ή ότι η ζωή τους ήταν στατική και μονοδιάστατη. Το σενάριο επιχειρεί να ξεπεράσει αυτές τις δυσκολίες μέσα από τη διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση, δίνοντας έμφαση στη μελέτη ιστορικών πηγών και στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία αναζήτησης, ερμηνείας και ανασύνθεσης ιστορικών πληροφοριών.

Η καινοτομία της διερευνητικής μεθόδου έγκειται στο γεγονός ότι μετατρέπει τους μαθητές από παθητικούς δέκτες γνώσης, σε ενεργούς συμμετέχοντες στη μαθησιακή διαδικασία. Μέσα από ομαδικές εργασίες, ερωτήματα προς διερεύνηση, αναλύσεις πηγών και δημιουργικές δραστηριότητες, οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και ιστορικής ερμηνείας. Η προσέγγιση αυτή δεν περιορίζεται στη μετάδοση πληροφοριών αλλά ενισχύει την ικανότητα των μαθητών να διαμορφώνουν τεκμηριωμένες απόψεις, να αξιοποιούν ιστορικά στοιχεία και να κατανοούν τη σημασία της ιστορίας ως δυναμικής και εξελισσόμενης επιστήμης.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Το διδακτικό σενάριο «**Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων**» υιοθετεί ως κύρια παιδαγωγική προσέγγιση τη διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση, με στόχο την ενεργή εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία κατανόησης της ιστορικής γνώσης. Οι μαθητές καλούνται να ερευνήσουν, να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν ιστορικές πηγές, μέσα από μια μαθησιακή διαδικασία που προωθεί την αυτονομία, τη συνεργασία και την κριτική σκέψη. Οι στρατηγικές που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν τη διατύπωση ιστορικών ερωτημάτων, την αναζήτηση και αξιολόγηση ιστορικού υλικού, την ομαδοσυνεργατική μάθηση, τη χρήση πολυτροπικών κειμένων και ψηφιακών εργαλείων, καθώς και δραστηριότητες δραματοποίησης και δημιουργικής αναπαράστασης. Ο εκπαιδευτικός διαδραματίζει ρόλο συντονιστή και διευκολυντή της μαθησιακής διαδικασίας, ενισχύοντας την αυτενέργεια των μαθητών και την ανάπτυξη ιστορικής σκέψης.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

δημοτικό

Τάξη

Γ' Δημοτικού

Ηλικιακή ομάδα

Από 9 Έως 10

Γλώσσα στοχευόμενου κοινού

ελληνικά

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μικρή διάρκεια: έως 3 ώρες

Το διδακτικό σενάριο υλοποιείται σε δύο διδακτικές ώρες. Δύναται να επεκταθεί κατά μία ώρα (45 λεπτά), φτάνοντας σε συνολική διάρκεια τις τρεις διδακτικές ώρες, προσθέτοντας κάποιες επιπλέον δραστηριότητες (δημιουργία ψηφιακού βιβλίου με το λογισμικό story Jumper), οι οποίες μπορούν να γίνουν σε συνεργασία με τον καθηγητή της πληροφορικής.

Χώρος υλοποίησης

Το διδακτικό σενάριο μπορεί να υλοποιηθεί αποτελεσματικά στη σχολική αίθουσα ή στη σχολική βιβλιοθήκη, εφόσον υπάρχει η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή, όπως υπολογιστής με βιντεοπροβολέα, ιστορικοί χάρτες, ιστορική γραμμή, έντυπο και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και τα απαραίτητα φύλλα εργασίας. Στο πλαίσιο της διερευνητικής-ανακαλυπτικής μάθησης, οι μαθητές μπορούν να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά, αναλύοντας ιστορικές πηγές και χρησιμοποιώντας πολυτροπικά μέσα, ενώ ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί και υποστηρίζει τη διαδικασία. Η σχολική βιβλιοθήκη, προσφέροντας πρόσβαση σε πλούσιο έντυπο και ψηφιακό υλικό, μπορεί να ενισχύσει τη μελέτη των πηγών και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ιστορικής έρευνας. Ιδανικά, το σενάριο μπορεί να επεκταθεί στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι μαθητές θα αξιοποιήσουν λογισμικά, όπως το *Mindmaps* για τη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών και το *StoryJumper* για την κατασκευή ψηφιακών βιβλίων, ενισχύοντας έτσι τον ψηφιακό γραμματισμό και τη δημιουργική έκφραση.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Στο διδακτικό σενάριο, ο ρόλος των εκπαιδευτικών είναι καθοδηγητικός και υποστηρικτικός, ενισχύοντας τη διερευνητική-ανακαλυπτική διαδικασία μάθησης. Οι εκπαιδευτικοί λειτουργούν ως συντονιστές, διευκολύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών, παρέχοντας κατάλληλες κατευθύνσεις και ενθαρρύνοντας τη συζήτηση, την ανταλλαγή απόψεων και την κριτική σκέψη. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου, επιβλέπουν τις ομάδες, επιλύουν απορίες, ενισχύουν τη συμμετοχή όλων των μαθητών και προωθούν τον δημοκρατικό διάλογο. Οι μαθητές, στο πλαίσιο της διερευνητικής-

ανακαλυπτικής μάθησης, αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο ως ερευνητές της ιστορικής γνώσης. Αρχικά, μέσα από ομαδικές δραστηριότητες αναζητούν και επεξεργάζονται πληροφορίες από έντυπο και ψηφιακό υλικό, χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικά λογισμικά και αποθετήρια, όπως το *Φωτόδεντρο*. Μελετούν κείμενα, εικονογραφικό υλικό και χάρτες, αξιοποιώντας ευρετικές τεχνικές για την ανάλυση των πηγών. Κατά τη διερεύνηση, καταγράφουν ευρήματα, συγκρίνουν διαφορετικές πηγές, συζητούν και επιχειρηματολογούν εντός των ομάδων τους. Η διαδικασία κορυφώνεται με τη σύνθεση των πληροφοριών και την παρουσίαση των συμπερασμάτων τους, είτε μέσω προφορικής παρουσίασης είτε με τη δημιουργία ψηφιακών εννοιολογικών χαρτών και αφηγηματικών κειμένων στο *StoryJumper*. Στη φάση της ανατροφοδότησης, οι μαθητές εμπλέκονται σε διαδικασίες αναστοχασμού, επανεξετάζοντας τα αρχικά τους ερωτήματα και αξιολογώντας την εγκυρότητα των απαντήσεών τους, ενώ παράλληλα εντοπίζουν πιθανές παρανοήσεις και διαμορφώνουν μια πιο ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη κατανόηση της καθημερινής ζωής των Μυκηναίων.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Η επιτυχής εφαρμογή του σεναρίου προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεκριμένων προαπαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων από τους μαθητές, κατάλληλη προετοιμασία της σχολικής τάξης και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή. Οι μαθητές θα πρέπει να διαθέτουν βασικές γνώσεις για το χωροχρονικό πλαίσιο της Μυκηναϊκής εποχής, να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και να έχουν προηγούμενη εμπειρία στην ομαδοσυνεργατική και διερευνητική μάθηση. Η προετοιμασία της τάξης περιλαμβάνει την οργάνωση των μαθητών σε ομάδες, τη διαμόρφωση του φυσικού χώρου ώστε να ευνοεί τη συνεργασία και την παροχή οδηγιών για τον καταμερισμό ρόλων εντός των ομάδων. Παράλληλα, ο εκπαιδευτικός προετοιμάζει το διδακτικό υλικό, όπως ιστορικές πηγές, φύλλα εργασίας και εκπαιδευτικά λογισμικά. Η υλικοτεχνική υποδομή περιλαμβάνει ηλεκτρονικούς υπολογιστές, βιντεοπροβολέα, ιστορικούς χάρτες, σχολικά βιβλία, διαδικτυακές πλατφόρμες όπως το *Φωτόδεντρο*, καθώς και εκπαιδευτικές εφαρμογές, όπως το *Mindmaps* και το *StoryJumper*, που ενισχύουν την επεξεργασία και παρουσίαση των ιστορικών δεδομένων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Για την αποτελεσματική υλοποίηση του σεναρίου, οι μαθητές θα πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένες προαπαιτούμενες γνώσεις που θα τους επιτρέψουν να κατανοήσουν και να επεξεργαστούν το προς μελέτη ιστορικό περιεχόμενο. Αρχικά, είναι σημαντικό να έχουν μια βασική αντίληψη του χωροχρονικού πλαισίου της Μυκηναϊκής εποχής, δηλαδή να γνωρίζουν ότι αναφερόμαστε στην Εποχή του Χαλκού και στις κύριες μυκηναϊκές περιοχές στην Ελλάδα και τη Μεσόγειο. Θα πρέπει, επίσης, να έχουν διδαχθεί προηγούμενες ενότητες του μαθήματος της Ιστορίας, όπως «Αχαιοί, οι πρώτοι Έλληνες», «Οι Αχαιοί πήγαν και στην Κύπρο» και «Η Ακρόπολη των Μυκηνών», ώστε να διαθέτουν το απαραίτητο υπόβαθρο για την καθημερινή ζωή των Μυκηναίων. Επιπλέον, απαιτείται να είναι εξοικειωμένοι με την αναζήτηση πληροφοριών σε έντυπες και ψηφιακές πηγές, καθώς και με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και διαδικτυακών

εργαλείων, όπως εφαρμογές δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών (*Mindmaps*) και ψηφιακών βιβλίων (*StoryJumper*). Παράλληλα, είναι σημαντικό να έχουν αναπτύξει δεξιότητες συνεργασίας και ομαδικής εργασίας, καθώς το σενάριο βασίζεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών, στη συζήτηση, στη σύνθεση πληροφοριών και στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων τους. Τέλος, επειδή το σενάριο αξιοποιεί ιστορικές πηγές, οι μαθητές θα πρέπει να διαθέτουν μια πρώτη εξοικείωση με την ανάλυση και ερμηνεία αυθεντικών ιστορικών τεκμηρίων, ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν ενεργά στη διερευνητική διαδικασία.

Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

Η απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή για την υλοποίηση του σεναρίου «Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων» περιλαμβάνει τόσο παραδοσιακά όσο και σύγχρονα εκπαιδευτικά μέσα, ώστε να υποστηρίζεται η διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση και η ομαδοσυνεργατική εργασία των μαθητών. Απαραίτητος είναι ένας υπολογιστής με πρόσβαση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέας, ώστε να προβάλλονται εκπαιδευτικά βίντεο, παρουσιάσεις και διαδραστικό υλικό, διευκολύνοντας έτσι την οπτικοποίηση των ιστορικών πληροφοριών. Επιπλέον, κάθε μαθητική ομάδα θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον ένα *laptop* ή *tablet*, ώστε να έχει πρόσβαση σε ψηφιακές εφαρμογές, όπως το *Mindmaps* για τη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών και το *StoryJumper* για τη σύνθεση ψηφιακών αφηγήσεων. Σημαντικά εργαλεία για την κατανόηση του ιστορικού πλαισίου είναι οι ιστορικοί χάρτες που απεικονίζουν τα Μυκηναϊκά κέντρα, καθώς και η ιστορική γραμμή που επιτρέπει στους μαθητές να τοποθετούν γεγονότα και κοινωνικές δραστηριότητες στον χρόνο. Επιπλέον, θα χρησιμοποιηθούν σχολικά βιβλία, φύλλα εργασίας και επιλεγμένες ιστορικές πηγές (κείμενα και εικόνες) που έχουν επιμεληθεί οι εκπαιδευτικοί, ώστε να στηριχθεί η διερεύνηση και η κριτική ανάλυση των πληροφοριών. Για τη δραστηριότητα της αφόρμησης, απαιτείται παρουσίαση *PowerPoint* με εικόνες σχετικές με την καθημερινή ζωή των Μυκηναίων, ενώ για τις δραστηριότητες εμπέδωσης και ανατροφοδότησης, οι μαθητές θα έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακά εργαλεία, όπως το Φωτόδεντρο και η ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Θηβών, για την αλληλεπίδραση με διαδραστικό υλικό, παιχνίδια και αρχειακές πηγές. Τέλος, ο χώρος εφαρμογής θα πρέπει να είναι διαμορφωμένος κατάλληλα, με τις ομάδες μαθητών να εργάζονται σε σταθμούς συνεργασίας, ώστε να διευκολύνεται η αλληλεπίδραση, η ανταλλαγή απόψεων και η συλλογική επεξεργασία των πληροφοριών.

Απαιτούμενη προετοιμασία

Η προετοιμασία για την υλοποίηση του σεναρίου περιλαμβάνει μια σειρά από οργανωτικές και παιδαγωγικές διαδικασίες που διασφαλίζουν την ομαλή διεξαγωγή της διδασκαλίας. Αρχικά, οι μαθητές ενημερώνονται για το αντικείμενο της νέας διδακτικής ενότητας μέσω ασύγχρονης προετοιμασίας στην *e-class*, όπου καλούνται να εργαστούν ατομικά σε φύλλο εργασίας που ενεργοποιεί την πρότερη γνώση τους και καταγράφει τις αρχικές τους αντιλήψεις. Παράλληλα, πραγματοποιείται ο χωρισμός σε τέσσερις τετραμελείς ομάδες, κάθε μία από τις οποίες αναλαμβάνει να διερευνήσει μια διαφορετική πτυχή της καθημερινής ζωής των Μυκηναίων. Οι μαθητές επιλέγουν ονομασία για την ομάδα τους και

καταμερίζονται ρόλοι, όπως συντονιστής, γραμματέας και παρουσιαστής, ώστε να ενισχυθεί η ομαδοσυνεργατική εργασία. Ο εκπαιδευτικός, από την πλευρά του, προετοιμάζει το απαραίτητο εκπαιδευτικό υλικό, όπως ιστορικούς χάρτες, ιστορική γραμμή, φύλλα εργασίας με επιλεγμένες ιστορικές πηγές και εποπτικό υλικό, καθώς και ψηφιακές παρουσιάσεις που θα χρησιμοποιηθούν ως αφόρμηση. Επιπλέον, διασφαλίζει την πρόσβαση των μαθητών σε κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία, όπως το *Φωτόδεντρο*, το *Mindmaps* και το *StoryJumper*, που θα χρησιμοποιηθούν για την επεξεργασία και παρουσίαση των ευρημάτων τους. Η σχολική αίθουσα διαμορφώνεται έτσι ώστε να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των ομάδων, ενώ παράλληλα προγραμματίζεται η δυνατότητα μεταφοράς της διδασκαλίας στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι μαθητές θα μπορούν να αξιοποιήσουν τις τεχνολογικές εφαρμογές για την εμπέδωση της νέας γνώσης.

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διδακτικοί στόχοι

Γενικός/οί στόχος/οι

Αυτό το διδακτικό σενάριο έχει ως σκοπό να μπορέσουν οι μαθητές να γνωρίσουν τις βασικές πτυχές της καθημερινής ζωής του Μυκηναϊκού κόσμου κατά την εποχή του Χαλκού. Αυτό θα το κατορθώσουν γνωρίζοντας το είδος των ασχολιών τους, τον τρόπο διασκέδασής τους, τον τρόπο προσωπικής φροντίδας και ενδυμασίας τους.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Γνώσεις

1. Να πληροφορηθούν ότι οι Μυκηναίοι είχαν ανεπτυγμένο εμπόριο και ότι είχαν συγκεντρώσει πλούτο
2. Να γνωρίσουν τα είδη των προϊόντων που εμπορεύονταν
3. Να πληροφορηθούν ότι ήταν σπουδαίοι πολεμιστές
4. Να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους ήταν διαρκώς ετοιμοπόλεμοι
5. Να γνωρίσουν τον οπλισμό των Μυκηναίων στρατιωτών
6. Να μάθουν για το πώς ντύνονταν οι Μυκηναίες και οι Μυκηναίοι
7. Να συσχετίσουν την ενδυμασία των γυναικών του Μυκηναϊκού κόσμου με αυτόν του Μινωικού.

8. Να ενημερωθούν για τον τρόπο με τον οποίον διασκέδαζαν
9. Να συσχετίσουν τον οικονομικό πλούτο, με τα συχνά γλέντια και γιορτές.
10. Να μπορούν να περιγράψουν μια καθημερινή μέρα από τη ζωή των ανθρώπων στις Μυκηναϊκές πόλεις.

Δεξιότητες

1. Να χρησιμοποιούν με ευχέρεια τον υπολογιστή, να αναζητούν πληροφορίες στον περιηγητή, να χρησιμοποιούν με άνεση εκπαιδευτικά λογισμικά.
2. Να αναπτύξουν μέσω της έρευνας των πηγών, την δεξιότητα, του να μάθουν πώς να μαθαίνουν

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

1. Να συνεργάζονται στην ομάδα, να συζητούν δημοκρατικά, να αποδέχονται τις διαφορετικές απόψεις των συμμαθητών τους.
2. Να καλλιεργούν θετική διάθεση για την ιστορική γνώση και την ερμηνεία του παρελθόντος.

Εκπαιδευτικοί πόροι

1. [Powerpoint Αφόρμησης](#)
2. Εκπαιδευτικά video - Φωτόδεντρο
 - [Μυκηναϊκό εμπόριο](#)
 - [Μυκηναϊκός πολιτισμός: όπλα](#)
 - [Μυκηναϊκός πολιτισμός: καθημερινή ζωή](#)
3. Διαδικτυακή εφαρμογή δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών [mindmaps app](#)
4. Εργαλείο web 2.0 δημιουργίας ψηφιακών βιβλίων [Story Jumper](#)
5. Ψηφιακό Αρχαιολογικό Μουσείο Θηβών-[Ψηφιακό παιχνίδι: "Πώς ντύνονταν σε άλλες εποχές;"](#)
6. Επιπλέον πόροι:
 - [Ψηφιακό βιβλίο ιστορίας γ' δημοτικού](#)- Φωτόδεντρο
 - Ο υπολογιστής της τάξης, σε συνδυασμό με βιντεοπροβολέα και ηχεία ή με διαδραστικό πίνακα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ &

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων του σεναρίου διαρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές φάσεις: **Ψυχολογική-Γνωστική προετοιμασία** (15 λεπτά), όπου οι μαθητές συμπληρώνουν σε φύλλο εργασίας τα μεγάλα μυκηναϊκά κέντρα και γράφουν πώς φαντάζονται την καθημερινή ζωή τους σε αυτά. **Αφόρμηση-Εισαγωγή ερευνητικού ερωτήματος** (20 λεπτά), κατά την οποία παρακολουθούν powerpoint με δύο ασχολίες των Μυκηναίων, καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους. Τις ανακοινώνουν και τις συγκρίνουν με τις δικές τους υποθέσεις. Διατυπώνεται το ερευνητικό ερώτημα: "Με τι άλλο ασχολούνταν οι Μυκηναίοι;". **Αξιοποίηση Ιστορικών Πηγών και εκπαιδευτικού υλικού** (25 λεπτά), όπου η κάθε ομάδα μέσω διαφορετικών φύλλων εργασίας επεξεργάζεται εικόνες, κειμενικές πηγές, εκπαιδευτικά video ανακαλύπτοντας συνεργατικά από μία διαφορετική πτυχή της μυκηναϊκής ζωής. **Εμπέδωση-Απάντηση ερευνητικού ερωτήματος- Αξιολόγηση** (30 λεπτά), όπου πραγματοποιείται η παρουσίαση και η αξιολόγηση των εργασιών. Καθ' όλη τη διαδικασία, η παρέμβαση του εκπαιδευτικού μειώνεται σταδιακά, ενισχύοντας τη συνεργατική μάθηση και την αυτενέργεια των μαθητών.

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

Φαντάζομαι την καθημερινή μου ζωή σε μια μυκηναϊκή πόλη

Συνοπτική περιγραφή

Η Α' φάση (ασύγχρονη) αποσκοπεί στην ψυχολογική και γνωστική προετοιμασία των μαθητών για το νέο γνωστικό αντικείμενο που αφορά την Καθημερινή ζωή των Μυκηναίων. Ο εκπαιδευτικός εισάγει την προβληματική καλώντας τους μαθητές να φανταστούν την καθημερινή ζωή τους, αν ζούσαν σε μια μυκηναϊκή πόλη την εποχή του χαλκού.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

1. Να εντοπίζουν τα μεγαλύτερα μυκηναϊκά κέντρα
2. Να αναδειχθούν οι προϋπάρχουσες ιδέες και αντιλήψεις των μαθητών για την καθημερινή ζωή την εποχή του χαλκού στις μυκηναϊκές πόλεις.

Είδος δραστηριότητας

Την προηγούμενη μέρα της διδασκαλίας θα υλοποιηθεί η ασύγχρονη φάση η οποία θα έχει 15 λεπτά διάρκεια. Οι μαθητές θα μπουν στην e-class , θα ενημερωθούν ότι την επόμενη μέρα η νέα διδακτική ενότητα αναφέρεται στην «Καθημερινή ζωή των Μυκηναίων» και θα κληθούν να δουλέψουν στο φύλλο εργασίας 1. Σ' αυτό υπάρχουν δύο ατομικές δραστηριότητες, με τις οποίες αφενός γίνεται η ενεργοποίηση της πρότερης γνώσης και αφετέρου η καταγραφή των προσωπικών αντιλήψεων τους σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο που θα διδαχθούν. Με γραπτό μήνυμα μέσω της πλατφόρμας γίνεται και η προπαρασκευή ενόψει της σύγχρονης διδασκαλίας που θα γίνει την επόμενη μέρα (χωρισμός σε 4 ομάδες, επιλογή ονομασίας κάθε ομάδας, κατανομή αρμοδιοτήτων στην ομάδα –συντονιστής, γραμματέας κ.λ.π.) Έτσι θα επιτευχθεί η ψυχολογική-συναισθηματική προετοιμασία των μαθητών.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Η διάρκεια της Α' φάσης εκτιμάται στα 15 λεπτά περίπου.

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

Συζητώ για την καθημερινή ζωή των Μυκηναίων

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

1. Να τοποθετούν τη Μυκηναϊκή εποχή στην Εποχή του Χαλκού και να αναγνωρίζουν τα κύρια Μυκηναϊκά κέντρα.
2. Να ανακαλούν γνώσεις, να διατυπώνουν υποθέσεις για την καθημερινή ζωή των Μυκηναίων και να συμπληρώνουν ομαδικά το φύλλο εργασίας.
3. Να συμμετέχουν σε συζήτηση, να ανταλλάσσουν ιδέες και να επιχειρηματολογούν για τις δραστηριότητες των Μυκηναίων.

Είδος δραστηριότητας

Η Β' φάση του διδακτικού σεναρίου ξεκινά με ενδεικτικές ερωτήσεις της προηγούμενης διδακτικής ενότητας. Επισημαίνουμε στα παιδιά, όπως τους είναι ήδη γνωστό από τη ασύγχρονη φάση του μαθήματος, ότι αντικείμενο της νέας διδασκαλίας είναι «Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων», (διάρκεια περίπου 5 λεπτά).

Υπενθυμίζουμε στα παιδιά μέσω της ιστορικής γραμμής που είναι αναρτημένη σε εμφανές σημείο της τάξης ότι βρισκόμαστε στην εποχή του Χαλκού (3200-1100 π.Χ.). Δίπλα από τον πίνακα έχουμε αναρτημένο τον ιστορικό χάρτη και κάνουμε μια σύντομη αναφορά στα κυριότερα Μυκηναϊκά κέντρα τα οποία έχουν ανακαλέσει στη μνήμη τους μέσω ασύγχρονης δραστηριότητας (διάρκεια περίπου 2 λεπτά).

Μοιράζουμε σε καθεμιά από τις τέσσερις ομάδες μας το φύλλο εργασίας 2. Για αφόρμηση και πρόκληση προβληματισμού και ενδιαφέροντος προβάλλουμε ένα powerpoint με δύο διαφάνειες που έχουν δημιουργηθεί από τους δύο συνεργαζόμενους εκπαιδευτικούς. (διάρκεια, περίπου 3 λεπτά)

Καλούμε τους μαθητές ομαδοσυνεργατικά να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας 2. Ακολουθεί συζήτηση και σχολιασμός και διάλογος μεταξύ εκπαιδευτικού και εκπροσώπων των μαθητικών ομάδων. Εισάγεται έτσι το προς επίλυση πρόβλημα που αφορά το ερώτημα: «Με τι άλλο πιστεύεις πως ασχολούνταν στην καθημερινή τους ζωή οι Μυκηναίοι;» (διάρκεια , περίπου 10 λεπτά)

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενη διάρκεια Β' φάσης 20 λεπτά.

Δραστηριότητα 3

Τίτλος δραστηριότητας

Ερευνώ την καθημερινή ζωή των Μυκηναίων

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

1. Να κατανοούν βασικές πτυχές της καθημερινής ζωής των Μυκηναίων (εμπόριο, όπλα, ενδυμασία, διασκέδαση) μέσα από την ανάλυση ιστορικών πηγών και εικόνων.
2. Να αναπτύσσουν δεξιότητες ιστορικής έρευνας, συγκρίνοντας, επιβεβαιώνοντας ή αναθεωρώντας τις αρχικές τους αντιλήψεις.
3. Να συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομάδες, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και συνθέτοντας νέα γνώση.
4. Να παρουσιάζουν τα ευρήματά τους στην ολομέλεια, συμβάλλοντας στη συλλογική κατανόηση του θέματος.
5. Να καλλιεργούν κριτική σκέψη και δεξιότητες σύνθεσης, συνδυάζοντας πληροφορίες από διαφορετικές

πηγές.

6. Να παρακολουθούν με αυξημένο ενδιαφέρον τη συνολική αφήγηση, έχοντας ήδη εξοικειωθεί με το θέμα μέσω της διερευνητικής προσέγγισης.

7. Να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους, χρησιμοποιώντας ιστορικές πηγές και στοιχεία για την υποστήριξη των επιχειρημάτων τους.

Είδος δραστηριότητας

Στην Γ' φάση του διδακτικού σεναρίου, μετά την εισαγωγή του ερευνητικού ερωτήματος ακολουθεί το φύλλο εργασίας 3 (Διαφορετικό για κάθε ομάδα: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3Α –Το Μυκηναϊκό εμπόριο , ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3Β - Τα όπλα των Μυκηναίων , ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3Γ- Η ενδυμασία των Μυκηναίων , ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3Δ- Η διασκέδαση των Μυκηναίων) στο οποίο χρησιμοποιούνται οι εικόνες και οι πηγές που συνοδεύουν τη διδακτική ενότητα με τίτλο «Η καθημερινή ζωή των Μυκηναίων». Κάθε ομάδα ασχολείται (για περίπου 15-20 λεπτά) με διαφορετική πτυχή του γνωστικού αντικείμενου. (εμπόριο, όπλα, ενδυμασία , γιορτές). Μέσα από την κειμενική και εξωκειμενική προσέγγιση και επεξεργασία των πηγών, έχουν την ευκαιρία να αναθεωρήσουν ή να επιβεβαιώσουν τις αρχικές αντιλήψεις σχετικά με την καθημερινή ζωή στον Μυκηναϊκό κόσμο (που είχαν διατυπώσει στο φύλλο εργασίας 1 της ασύγχρονης φάσης). Η κάθε ομάδα ανακαλύπτει τη νέα γνώση καταγράφει τα ευρήματα της και τα κοινοποιεί στην ολομέλεια.

Με την ολοκλήρωση της παραπάνω εργασίας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει (για περίπου 5 λεπτά) συγκεντρωμένα τα βασικά ευρήματα των μαθητών και προσθέτει τυχόν παραλείψεις συνθέτοντας μία μικρή αφήγηση, η οποία όμως προκύπτει από τη μελέτη των πηγών. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές είναι σε θέση να παρακολουθήσουν την αφήγηση με ευκολία και αυξημένο ενδιαφέρον, έχοντας ήδη εξοικειωθεί με το θέμα μέσω της μελέτης των πηγών. Έτσι ολοκληρώνεται η πρώτη ώρα σύγχρονης διδασκαλίας

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενη διάρκεια 25 λεπτά περίπου

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

Ζώντας στην Μυκηναϊκή εποχή

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

1. Να περιγράφουν την ενδυμασία των ανδρών και γυναικών της Μυκηναϊκής εποχής.
2. Να παρουσιάζουν πτυχές της καθημερινής ζωής μέσω δραματοποίησης.
3. Να αποτυπώνουν τα προϊόντα εξαγωγής και εισαγωγής των Μυκηναίων σε εννοιολογικό χάρτη.
4. Να συμπληρώνουν την ιστορική γραμμή με νέα δεδομένα.

Είδος δραστηριότητας

Η Δ' φάση του σεναρίου ξεκινάει με τις δραστηριότητες του 4ου φύλλου εργασίας. Με αυτό οι μαθητές εμπεδώνουν το νέο γνωστικό αντικείμενο. Συγκεκριμένα μέσω του λογισμικού mindmaps, η κάθε ομάδα δημιουργεί στο δικό της laptop τον εννοιολογικό χάρτη στον οποίον καταγράφει τα προϊόντα που έκαναν εξαγωγή και εισαγωγή οι Μυκηναίοι. Μέσω του online παιχνιδιού «Πώς ντύνονταν σε άλλες εποχές» του αρχαιολογικού μουσείου Θηβών, εμπεδώνουν τον τρόπο ενδυμασίας των γυναικών και των ανδρών της Μυκηναϊκής εποχής. Μέσω δραματοποίησης παρουσιάζουν μια ξεχωριστή πτυχή της καθημερινής μέρας των ανθρώπων της Μυκηναϊκής εποχής. Συμπληρώνουν την ιστορική γραμμή.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενη διάρκεια 30 λεπτά περίπου

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Το σενάριο περιλαμβάνει τρία είδη αξιολόγησης:

1. Αρχική Αξιολόγηση (Διαγνωστική)

- Πραγματοποιείται πριν από τη διδασκαλία, μέσα από την ασύγχρονη φάση (φύλλο εργασίας 1), όπου οι μαθητές καταγράφουν τις προσωπικές τους αντιλήψεις για τη μυκηναϊκή καθημερινότητα.
- Περιλαμβάνει ερωτήσεις που στοχεύουν στην ενεργοποίηση της πρότερης γνώσης.

2. Διαμορφωτική Αξιολόγηση

- Γίνεται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας μέσα από ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες και φύλλα εργασίας (π.χ. φύλλο εργασίας 2 & 3).
- Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, διερευνούν πηγές, παρουσιάζουν ευρήματα και αναθεωρούν

τις αρχικές τους αντιλήψεις.

- Ο εκπαιδευτικός παρακολουθεί και καθοδηγεί, παρέχοντας ανατροφοδότηση.

3. Τελική Αξιολόγηση

- Γίνεται μέσω του φύλλου εργασίας 5, το οποίο περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως κρυπτόλεξα, ερωτήσεις σωστού-λάθους και συμπλήρωσης κενών.
- Υπάρχουν επίσης μεταγνωστικές δραστηριότητες, όπως η δραματοποίηση και η δημιουργία εννοιολογικών χαρτών, που ενισχύουν την εμπέδωση της νέας γνώσης.

Επιπλέον, υπάρχει και **αξιολόγηση του σεναρίου** από μαθητές και εκπαιδευτικούς, μέσω ερωτηματολογίων

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Εργαλεία αξιολόγησης είναι τα φύλλα εργασιών καθώς και τα ερωτηματολόγια αποτίμησής του από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που το παρακολούθησαν.

Αντίκτυπος

Συνολικά, τα ευρήματα της εφαρμογής επιβεβαιώνουν τη σημασία των μαθητοκεντρικών μεθόδων που βασίζονται στη διερευνητική και συνεργατική μάθηση για την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης. Το διδακτικό σενάριο λειτούργησε ως γέφυρα μεταξύ θεωρίας και πράξης, ενισχύοντας τη βιωματική προσέγγιση της Ιστορίας, σε συμφωνία με τις προτάσεις της διεθνούς βιβλιογραφίας για αποτελεσματική ιστορική εκπαίδευση (Seixas & Morton, 2013· Wineburg, 2001).

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Το σενάριο μπορεί να επεκταθεί κατά μία ώρα (45 λεπτά), έχοντας συνολική διάρκεια 3 διδακτικές ώρες, προσθέτοντας κάποιες επιπλέον δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να γίνουν σε συνεργασία με τον καθηγητή της πληροφορικής. Οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής μπορούν να δημιουργήσουν ανά ομάδες ένα ψηφιακό βιβλίο με την εφαρμογή <https://www.storyjumper.com>, στο οποίο να αφηγούνται την καθημερινή ζωή των Μυκηναίων αξιοποιώντας και τις ζωγραφιές που ήδη έχουν κάνει. Επίσης μπορούν να βρουν ομοιότητες και διαφορές με το σύγχρονο τρόπο ζωής και να συνθέσουν ένα μικρό κείμενο στο οποίο να καταγράφουν τα συμπεράσματά τους.

Αφού ολοκληρώσουν τις εργασίες τους, ο εκπαιδευτικός μπορεί να τις αναρτήσει στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Παραλλαγές

Το σενάριο με κατάλληλες τροποποιήσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε εξ' αποστάσεως διδασκαλία.

Βιβλιογραφία

Αναγνωστοπούλου, Μ. (2001). *Η Ομαδική διδασκαλία στην Εκπαίδευση. Μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Αφών Κυριακίδη ΑΕ.

Ashby, R., & Lee, P. (1987) *Children's concepts of empathy and understanding in history. In the history curriculum for teachers* (pp. 62- 88). London: Falmer Press.

Barton, K. C., & Levstik, L. S. (2004). *Teaching history for the common good*. Lawrence Erlbaum Associates.

Bruner, J. (1996). *The Culture of Education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Cakir, M. (2008). Constructivist Approaches to Learning in Science and Their Implications for Science Pedagogy: A Literature Review. *International Journal of Environmental & Science Education*, 3(4), 193-206

Γιαννούλης, Ν.Ι. (1993). *Διδακτική Μεθοδολογία*. Αθήνα: Ν.Ι. Γιαννούλης.

Conlon, T. (2004). A failure of delivery: The United Kingdom's New Opportunities Fund programme of teacher training in information and communication technology. *Journal of In-service Education*, 30(1), 115–140.

Cuban, L. (2001). *Oversold and Underused: Computers in the Classroom*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Fullan, M. 2018. *The Principal: Three Keys to Maximizing Impact*. New Jersey: John Wiley & Sons.

Hennessy, S., Ruthven, K., & Brindley, S. (2005). Teacher perspectives on integrating ICT into subject teaching: Commitment, constraints, caution, and change. *Journal of Curriculum Studies*, 37(2), 155–192.

Hewson, P., W., & Hewson, M.G.A. (1984). The role of conceptual conflict in conceptual change and the design of science instruction. *Instructional Science*, 13(1), 1-13

Husbands, C., Kitson, A., & Pendry, A. (2003). *Understanding history teaching*. McGraw-Hill Education (UK).

Ilomaki, L., Lakkala, M., & Lehtinen, E. (2004). A case study of ICT adoption within a teacher community at a

Finnish lower secondary school. *Education, Communication & Information*, 14(1), 53–69

Ireson, J. & Hallam, S. (2005). Pupils' liking from school: Abilitygrouping, selfconcept and perceptions of teaching. *British Journal of Educational Psychology*, 75(2), 296-311.

Istifci, I. & Kaya, Z. (2011). Collaborative Learning in Teaching a Second Language through the Internet. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 11(3), 88-96.

Jonassen, D. H. (2000). *Computers as mindtools for schools: Engaging critical thinking*. New Jersey: Prentice Hall.

Καπραβέλου, Α. (2011). Η σημασία των θεωριών μάθησης στο πλαίσιο των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 7(1), 98-117. <https://doi.org/10.12681/jode.9771>

Κασιμάτη, Α. (2008). *Εισαγωγή στη Διδακτική Μεθοδολογία-Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: ΟΑΕΔ

Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9620.2006.00684.x>

Limón, M. (2001). On the cognitive conflict as an instructional strategy for conceptual change: a critical appraisal. *Learning and Instruction*, 11(4-5), 357-380

Μπαμπάλης, Θ. (2012). *Η ζωή στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Διάδραση.

Παπαδημητρίου Α., *Μυκήνες*, εκδ. Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, 2015 Αθήνα

Papert, S. (1980). *Mindstorms—Children, Computers and Powerful Ideas*. New York: Basic Books, Inc.

Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α. (2001). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας. Ολική προσέγγιση, τόμος Α'*. Αθήνα

Σαρόγλου Τσάκου, Ε., *Τετραλογία του Αιγαίου «Αι Πολύχρυσαι Μυκήναι»*, Ίδρυμα Μαρία Τσάκος , Αθήνα 2015

Sebba, J. (2000) *Ιστορία για όλους: διδακτικές προτάσεις για το μάθημα της ιστορίας στο δημοτικό και το γυμνάσιο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Seixas, P., Morton, T., Colyer, J., & Fornazzari, St. (2013) *The Big Six Historical Thinking Concepts*. Toronto: Nelson Education Ltd.

Smeets, Ed. (2005). Does ICT contribute to powerful learning environments? *Computers & Education*, 44, 343–355

Σταυρίδου, Ε. (2000). *Συνεργατική μάθηση στις Φυσικές Επιστήμες*. Βόλος: Εκδ. Παν. Θεσσαλίας

Wineburg, S. (2001). *Historical Thinking and Other Unnatural Acts: Charting the Future of Teaching the Past (Critical Perspectives on The Past)*. Philadelphia, PA: Temple University Press.

VanSledright, B. A. (2002). Fifth graders investigating history in the classroom: Results from a researcher-practitioner design experiment. *The Elementary School Journal*, 103(2), 131–160.
<https://doi.org/10.1086/499720>

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Cambridge: Harvard University Press.

Υ. Α. 10545/Δ1/2023. Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας στις Γ, Δ, Ε και ΣΤ τάξεις Δημοτικού Σχολείου. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ 507/Β/2-2-2023)

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Εξειδικευμένο Template για εκπαιδευτικά σενάρια Ιστορικής διερεύνησης](#)».